

บทรายการวิทยุฟันทอล์ค
ออกอากาศ วันจันทร์ที่ 22 กรกฎาคม 2562
เรื่อง ยาสีฟันลดอาการเสียวฟัน
ผู้ดำเนินรายการ นางสาวกรรณิกา สวัสดิ์

ผู้เขียนบทความ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.สุวิมล เจตนาเชี่ยวชาญกิจ

ผู้ดำเนินรายการ

สวัสดิ์ค่ะ ขอต้อนรับคุณผู้ฟังเข้าสู่รายการฟันทอล์ค ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร คลื่นความถี่ FM 107.25 MHz. พบกับดิฉันกรรณิกา สวัสดิ์ รับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการในวันนี้ค่ะ พบกันเป็นประจำทุกวันจันทร์เวลา 18.30-19.00 น. เพื่อนำความรู้ทางทันตสุขภาพที่เป็นประโยชน์มาพูดคุยกัน ให้ประชาชนที่รับฟังรายการมีสุขภาพช่องปากที่ดี มีความรู้เบื้องต้นที่จะดูแลช่องปากของตัวเองและผู้ใกล้ชิดได้ค่ะ

สำหรับสาระน่ารู้ที่จะนำมาพูดคุยกันในวันนี้ เรื่อง “ยาสีฟันลดอาการเสียวฟัน” เรียบเรียงเนื้อหาโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.สุวิมล เจตนาเชี่ยวชาญกิจ อาจารย์ประจำภาควิชาชีววิทยาช่องปาก ค่ะ

คุณผู้ฟังทางบ้านเคยมีอาการเสียวฟันกันบ้างหรือเปล่าค่ะ อาการเสียวฟัน เป็นการเจ็บแปลบบริเวณฟันในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ในบริเวณที่มีการสูญเสียเคลือบฟัน (enamel) หรือเคลือบรากฟัน (cementum) ทำให้เนื้อฟัน (dentin) เปิดออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก เมื่อเนื้อฟันสัมผัสกับสิ่งกระตุ้น ได้แก่ ความร้อน ความเย็น ลม อาหารเปรี้ยว อาหารหวาน หรือการเช็ดกระตุ้นบริเวณเนื้อฟันนั้นจะทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของของเหลว (dentinal fluid) ซึ่งอยู่ภายในท่อเนื้อฟัน (dentinal tubule) ส่งผลกระตุ้นปลายประสาทภายในท่อเนื้อฟันจึงเกิดอาการเสียวฟันขึ้น ปัจจุบันมียาสีฟันลดอาการเสียวฟันในท้องตลาดหลายชนิดซึ่งมีส่วนผสมของสารลดการเสียวฟันที่ออกฤทธิ์ต่าง ๆ กันไป สามารถจัดแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

กลุ่มที่ 1 สารที่มีผลขัดขวางการตอบสนองของเส้นประสาท

กลุ่มที่ 2 สารที่มีผลอุดตันท่อเนื้อฟันเพื่อลดการเคลื่อนที่ของเหลวในท่อเนื้อฟัน

รับฟังกลุ่มแรกกันก่อนนะคะ

1. สารที่มีผลขัดขวางการตอบสนองของเส้นประสาท (interruption of neural response)

สารในกลุ่มนี้ ได้แก่ เกลือของโพแทสเซียม (potassium salts) ต่าง ๆ เช่น โพแทสเซียมไนเตรต (potassium nitrate) โพแทสเซียมคลอไรด์ (potassium chlorides) และโพแทสเซียมซิเตรต (potassium citrate) โดยเมื่อมีความเข้มข้นของโพแทสเซียมไอออนซึ่งเป็นไอออนบวกอยู่บริเวณปลายประสาทเพิ่มขึ้นจะยับยั้งการส่งกระแสประสาททำให้การเสียวฟันลดลง เนื่องจากการทำงานของสารในกลุ่มนี้ต้องการความเข้มข้นของโพแทสเซียมที่เพียงพอที่จะซึมผ่านท่อเนื้อฟันเข้าไปเพื่อมีผลบริเวณปลายประสาทภายในท่อเนื้อฟัน จึงมีคำแนะนำให้ใช้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลาอย่างน้อย 2 สัปดาห์ขึ้นไป และมีรายงานจะเริ่มเห็นผลการลดอาการเสียวฟันเมื่อใช้เป็นเวลา 2-8 สัปดาห์

ตอนนี้พักกันสักครู่ ฟังเพลงเพราะๆจากทางรายการของเราก่อน แล้วช่วงหน้ากลับมารับฟังสารลดการเสียวฟันกลุ่มที่ 2 กันต่อค่ะ

-----เพลง-----

คุณผู้ฟังอยู่กับรายการฟันทอล์คอยู่นะคะ ช่วงที่แล้วได้พูดคุยไปเกี่ยวกับสารลดการเสียวฟันชนิดแรก คือ สารที่มีผลขัดขวางการตอบสนองของเส้นประสาทกันไปแล้วนะคะ ช่วงนี้จะขอพูดคุยเกี่ยวกับสารชนิดที่ 2 คือ สารที่มีผลอุดตันท่อเนื้อฟันเพื่อลดการเคลื่อนที่ของเหลวในท่อเนื้อฟัน นะคะ

2. สารที่มีผลอุดตันท่อเนื้อฟันเพื่อลดการเคลื่อนที่ของเหลวในท่อเนื้อฟัน (occlusion of exposed tubules to block the hydrodynamic mechanism of stimulation)

สารในกลุ่มนี้มีจุดมุ่งหมายในการลดขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของท่อเนื้อฟันที่เปิดสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกส่งผลให้มีการเคลื่อนที่ของของเหลวในท่อเนื้อฟันเมื่อได้รับสิ่งกระตุ้นลดลงทำให้การเสียวฟันลดลง สามารถแบ่งย่อยออกได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่

(1) อนุภาคขนาดเล็ก (fine particles) ต่าง ๆ ได้แก่ เกลือของสตรอนเทียม (strontium salts) เช่น สตรอนเทียมคลอไรด์ (strontium chloride) สตรอนเทียมอะซิเตต (strontium acetate) และเกลือของสแตนนัส (stannous salts) เช่น สแตนนัสฟลูออไรด์ (stannous fluoride) ซึ่งอนุภาคขนาดเล็กเหล่านี้สามารถตกตะกอนเป็นชั้นกัน (physical barrier) บริเวณเนื้อฟันที่เปิดสู่สภาพแวดล้อม และสามารถอุดตันภายในท่อเนื้อฟันบริเวณนั้นได้

(2) โนวามิน (NovaMin) เป็นอนุภาคแคลเซียมโซเดียมฟอสโฟซิลิเกต (calcium sodium phosphosilicate) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มไบโอแอคทีฟกลาส (bioactive glass particles) เมื่อโนวามินสัมผัสกับความชื้นในช่องปากจะสามารถปลดปล่อยแคลเซียม (calcium) และฟอสเฟต (phosphate) ไปสะสมบนผิวเนื้อฟันเป็นการเพิ่มความแข็งแรงให้เนื้อฟันต้านทานต่อกรด นอกจากนี้ยังสามารถอุดตันภายในท่อเนื้อฟันบริเวณนั้นได้ ซึ่งผลของแคลเซียมและฟอสเฟตนี้ คล้ายคลึงกับการเกิดสะสมแร่ธาตุโดยธรรมชาติของฟัน (biomimetic)

(3) โปรอาร์จิน (ProArgin) เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างกรดอะมิโนอาร์จินีน (arginine) ซึ่งมีประจุบวกในสภาวะกรดเบสปกติของร่างกาย (physiological pH) ไบคาร์บอเนต (bicarbonate) ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวสะเทินกรดเบส (pH buffer) และแคลเซียมคาร์บอเนต (calcium carbonate) ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งของแคลเซียม โดยอาร์จินีนจะถูกดูดซับบนผิวของแคลเซียมคาร์บอเนตทำให้มีประจุบวกอยู่บนผิวอนุภาค ซึ่งจะสามารถจับกับผิวเนื้อฟันและภายในท่อเนื้อฟัน และส่งเสริมให้เกิดสะสมแคลเซียมและฟอสเฟตอุดตันภายในท่อเนื้อฟันต่อไป

อย่างไรก็ตามการใช้ยาสิฟันลดอาการเสียวฟันอาจเป็นเพียงการบรรเทาอาการชั่วคราว หากท่านมีอาการเสียวฟันอย่างต่อเนื่อง แนะนำให้ท่านพบทันตแพทย์เพื่อหาสาเหตุ และรักษาอย่างเหมาะสมต่อไป

คุณผู้ฟังที่รับฟังรายการของเราแล้วพบว่าตนเองมีอาการเสียวฟัน หรือมีข้อสงสัยอยากปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำสามารถโทรศัพท์เข้ามาสอบถามได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 055 967453 สำหรับในเวลาราชการ และหมายเลขโทรศัพท์ 055 967481 สำหรับนอกเวลาราชการ หรือต้องการตรวจสอบสุขภาพช่องปากสามารถเข้ามาใช้บริการได้ ทางโรงพยาบาลทันตกรรมมีทันตแพทย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางยินดีให้บริการค่ะ ช่วงนี้ขอพักกันสักครู่ ช่วงหน้ากลับมาพูดคุยกันต่อค่ะ

.....เพลง

ผู้ดำเนินรายการ

เข้าสู่ช่วงสุดท้ายของรายการแล้วนะคะ มีข่าวฝากประชาสัมพันธ์จากทางโรงพยาบาลทันตกรรม ด้วยหน่วยทันต กรรมพระราชทาน มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดบริการทางทันตกรรมเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 67 พรรษา 28 กรกฎาคม 2562

ขอเชิญประชาชนที่สนใจและอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เข้ารับบริการ ตรวจฟัน อุดฟัน ชุดหินปูน ผ่าฟันคุด โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ณ โรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในวันพุธที่ 31 กรกฎาคม 2562 โดยนำบัตรประชาชนมาขึ้นรับบริการได้ตั้งแต่เวลา 8.00-15.30 น.ค่ะ

ตอนนี้เวลาของทางรายการหมดลงแล้ว ดิฉันกรรณิกา สวัสดิ์ ต้องนำรายการจากกันไปก่อน พบกับรายการ ฟันทอล์คได้อีกครั้ง ในวันจันทร์หน้า เวลาเดียวกันนี้ ด้วยความปรารถนาดีจากคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรค่ะ

เอกสารอ้างอิง

1. Pillai V.P. and Neelakantan P. Desensitizing toothpastes for treatment of dentin hypersensitivity. International Journal of PharmTech Research 5(4):1769-1773, 2013.